

XLVI.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Besættelsen af Sognepræsteembeder i Folketirken.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 13de Mai 1880).

Udvalget er enigt om, at det, naar man ser hen til selve Forholdet mellem Præst og Menighed saavel som til hele den Udvikling, der paa andre Omraader er foregaaet i vort Fædreland siden den fri Forfatnings Indførelse, vil være naturligt, at Sognemenighedens Medlemmer faae en lovbestemt Indflydelse paa Besættelsen af Sognepræsteembederne i Folketirken; men Meningerne ere delte om, i hvilket Omfang og paa hvilke Betingelser denne Indflydelse bør indrømmes dem.

Flerparten (Alberti, Bach, Berg, S. P. Christensen, Clausager, Fogtmann, H. Holm, L. Nielsen, S. Pedersen, C. Ravn og S. Sprensen) kan, støttet til de Grunde, der tidligere har ledet Folkethingets Flerpart i denne Sag, ganske slutte sig til det foreliggende Forslag, som gjentagne Gange (i 1870—71, 1871—72, 1872—73 og 1874—75) er vedtaget i denne Skikkelse af Folkethinget, og hvis Grundtræk, som det vil være bekendt, er følgende. Ansøgningerne om det ledige Embede sendes til Kirke- og Undervisningsministeren, som henlægger dem, der ifølge de hidtil gjældende Regler ikke kunne komme i Betragtning, og indtil en Krediel af Resten, og naar Antallet saaledes er bragt ned til mindst 9, sendes de til et af Menigheden efter Forholdstal valgt Udvalg. Dette indstiller atter efter Forholdstal 3 af Ansøgerne til Menigheden, og denne træffer da paa en nærmere fastsat Dag med almindelig Stemmerlighed det endelige Valg.

virkelig Indflydelse paa Valget, har imidlertid anset det for rigtigst at henlægge Ministerens Indflydelse til et senere Tidspunkt end foreslaaet og stiller derfor det Forslag, at samtlige Ansøgninger skulle sendes til Menighedsudvalget, og at dette efter Forholdstal skal anbefale en Krediel af dem — dog ikke under 6 — til Kirke- og Undervisningsministeren, hvorpaa denne igjen skal indstille 3 til Menighedens umiddelbare Valg. Dog skal Menigheden miste sin Ret til at udøve Indflydelse paa Embedets Besættelse, naar ikke mindst Halvdelen af de Valgberettigede deltager i Valget af Menighedens Udvalg, og hvert fjerde Præsteembede, der bliver ledigt, skal desuden kunne besættes umiddelbart af Kongen.

Som man vil se, har Ministeren efter begge disse Forslag Ret til at lægge en Del af Ansøgningerne tilside, og Forstjellen er i saa Henseende kun den, at, medens denne Henlæggelse efter det foreliggende Lovforslag skal ske, inden Ansøgningerne skulle sendes til Menighedsudvalget, skal den efter Mindretallets Forslag ske, efterat dette Udvalg har gjenemgaaet Ansøgningerne og anbefalet mindst 6 af dem. Men denne Forstjæl har dog sin Betydning. Thi i det første Tilfælde faar Menigheden vel fra først af kun et mindre Antal Ansøgere at vælge imellem, men det overlades da ogsaa fuldstændig til den selv gennem sit Udvalg at undersøge deres Forhold og derefter at træffe sit Valg, hvorefter det efter Mindretallets Forslag let kan hændes, at netop de Mænd, som Udvalget efter en alvorlig Overveielse af samtlige Ansøgninger og alle de foreliggende Omstændigheder helst ønsker indstillede

Et Mindretal (Lund), der har kunnet slutte sig til Tanken om at give Menigheden en Udvalgenes Betænkninger.